U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Jaroslava Vlašína ve věci navrhovatelky: **D. M.,** proti odpůrci: **Státní volební komise,** se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, o návrhu na neplatnost volby všech kandidátů do Evropského parlamentu,

takto:

I. Návrh **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Navrhovatelka se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 19. 6. 2009 původně domáhala vyslovení „neplatnosti voleb všech kandidátů do Evropského parlamentu, kteří byli zvoleni ve volebním okrsku Velké Meziříčí Mostiště“, a to z toho důvodu, že v Nemocnici sv. Zdislavy, a. s., Mostiště 93, Velké Meziříčí byla hospitalizována její matka M. M., trvalým pobytem v B. n. P., J. 867, přičemž správce uvedené nemocnice nenahlásil v rozporu s § 28 odst. 2 písm. b) zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“) 20 dnů před volbami Obecnímu úřadu v Bystřici nad Pernštejnem tuto skutečnost a zároveň ji nenechal zapsat do seznamu voličů v městské části Velkého Meziříčí v Mostišti, takže navrhovatelčině matce, která je ve věku 86 let trvale upoutána na lůžko, a z obdobného důvodu také ostatním pacientům uvedené nemocnice, kteří nemají trvalý pobyt ve Velkém Meziříčí, bylo znemožněno volit.

Na stížnost navrhovatelky podanou dva dny před volbami Městskému úřadu Velké Meziříčí tento volební orgán navrhovatelce odpověděl, že matka navrhovatelky v zákonem stanovené lhůtě (20 dnů přede dnem konání voleb) nepožádala o nahlášení do seznamu voličů ve Velkém Meziříčí, i když na to byla dotázána. Z vyjádření vedoucí hospodářské správy uvedené nemocnice Ing. B. ovšem nevyplývá, že by se nemocnice pacientů v dostatečném předstihu tj. nejpozději do 16. 5. 2009, tedy 20 dnů před volbami, tázala, zda chtějí či nechtějí volit. Nemocnice nechala zapsat na seznam voličů pouze pacienty, kteří

mají v tamním volebním okrsku trvalé bydliště. Matce navrhovatelky, která se účastnila všech voleb od roku 1989, jakož i všem ostatním pacientům, kteří nemají ve Velkém Meziříčí trvalý pobyt, tak bylo upřeno ústavně zaručené volební právo.

Podle § 57 odst. 1 volebního zákona mj. platí, že podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může ochrany u soudu domáhat každý volič zapsaný do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu nebo do výpisu z něj. Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta (odst. 2 téhož ustanovení).

Z toho vyplývá, že navrhovatel jednak musí v návrhu především

- označit kandidáta či kandidáty, u nichž se neplatnosti volby domáhá,
- tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidáta, proti jehož volbě navrhovatel brojí.

Z výše uvedeného je zřejmé, že původně předložený návrh trpěl nedostatky, které bránily jeho věcnému projednání. Navrhovatelka totiž musela v prvé řadě označit v souladu s § 57 odst. 1 volebního zákona kandidáta (kandidáty), jehož (jejichž) volbu napadá. Takovými kandidáty nemohli být „kandidáti, kteří byli zvoleni ve volebním okrsku Velké Meziříčí Mostiště“, neboť ve volbách do Evropského parlamentu nejsou voleni kandidáti za jednotlivé volební okrsky, ale za celou Českou republiku, přičemž mandáty v Evropském parlamentu získají jednotliví kandidáti podle celkového počtu odevzdaných hlasů pro jednotlivé politické strany, hnutí a koalice, za něž kandidovali, a v rámci jednotlivých politických stran, hnutí a koalic podle pořadí kandidátů na hlasovacích lístcích, resp. podle počtu přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty (§ 47 a § 48 volebního zákona). Nelze tedy určit, kteří kandidáti „byli zvoleni“ ve volebním okrsku Velké Meziříčí Mostiště. Dále navrhovatelka musela tvrdit nejen konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje porušení volebního zákona, ale zároveň takové konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá, že toto porušení volebního zákona ovlivnilo volbu kandidáta, proti jehož zvolení brojí. S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění, (dále jen „s. ř. s.“) navrhovatelku usnesením ze dne 22.6. 2009, č.j. Vol 6/2009-9, vyzval k odstranění vad podání a poučil ji o případných následcích nevyhovění této výzvě.

Volební stížnost navrhovatelka doplnila podáním ze dne 25. 6. 2009, z něhož vyplývá, že navrhovatelka napadá volbu všech kandidátů zvolených do Evropského parlamentu. K již výše uvedené argumentaci navrhovatelka dodává, že kdyby nebyli pacienti jmenované nemocnice, jež nemají v daném místě trvalý pobyt, zbaveni volebního práva, mohl být výsledek voleb jiný, byť by asi stěží mohl být naplněn požadavek Nejvyššího správního soudu na ovlivnění celkového výsledku voleb v ČR. Navrhovatelka ovšem předpokládá, že obdobná pochybení mohla nastat i v jiných zdravotnických zařízeních a ústavech v ČR, byť to není schopna prokázat. S ohledem na celkový počet voličů umístěných v podobných zařízeních mohly dle navrhovatelky letošní (a bohužel zřejmě i minulé) volby do Evropského parlamentu dopadnout jinak. Navrhuje tedy, aby

Nejvyšší správní soud alespoň doporučil příslušným orgánům, aby podobné případy zbavení ústavně zaručeného volebního práva omezily.

Odpůrce se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud v prvé řadě konstatuje, že předmětný návrh byl podán včas, je z něj seznatelné namítané porušení volebního zákona a po upřesnění návrhu je i zřejmé, čeho se navrhovatelka domáhá, přičemž petit návrhu odpovídá § 57 odst. 1 volebního zákona. O návrhu v jeho doplněné podobě je tedy možné meritorně rozhodnout.

Nejvyšší správní soud se tedy v souladu s výše uvedeným zabýval tím, zda došlo k porušení volebního zákona a zda toto porušení mělo vliv na výsledek volby jednotlivých kandidátů do Evropského parlamentu.

Pokud jde o první otázku, musel Nejvyšší správní soud přesvědčit argumentaci navrhovatelky. Dle § 28 odst. 2 písm. b) volebního zákona obecní úřad do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu do 20 dnů přede dnem voleb zanese voliče, kteří nemají ve správním obvodu tohoto obecního úřadu trvalý pobyt, ale kteří v jeho obvodu jsou v nemocnici, porodnici, sanatoriu, ústavu sociální péče nebo v obdobném ústavu a zařízení a kteří byli obecnímu úřadu nahlášeni správcem příslušného zařízení. Z citovaného ustanovení tak vyplývá povinnost správce zdravotnického zařízení (jeho vedení) nahlásit v dostatečném předstihu před 20. dnem do dne konání voleb obecnímu úřadu pacienty, kteří nemají trvalý pobyt v dané obci a chtějí se zúčastnit ve volebním okrsku, v němž se zdravotnické zařízení nachází, voleb. Nejvyšší správní soud má zároveň za to, že vzhledem ke zdravotnímu stavu pacientů a dalším omezením, která jsou s pobytem voličů v uvedených zdravotnických zařízeních často spojena, nelze souhlasit s názorem, že by zdravotnické zařízení mělo povinnost nahlásit pouze ty voliče, kteří o to v rámci uvedené lhůty sami projeví zájem. Naopak, je povinností zdravotnického zařízení včas a řádně informovat voliče, kteří jsou v tomto zařízení umístěni a u nichž lze předpokládat, že jejich pobyt v zařízení bude trvat i ve dnech voleb, o možnosti účasti ve volbách v příslušném volebním okrsku a dotázat se jich, zda si za daných podmínek přejí být zapsáni na seznam voličů do Evropského parlamentu v dané obci. Jedině tak je možné zajistit všem pacientům daného zdravotnického zařízení, kteří si přejí volit, řádný výkon tohoto ústavně zaručeného práva. Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že voliči umístění v těchto zařízeních se mohou účastnit voleb v daném místě také za pomoci voličského průkazu, pokud o něj požádali nejpozději 15 dnů přede dnem voleb u obecního úřadu, kde jsou zapsáni v seznamu voličů. Vzhledem k tomu, že dle § 30 odst. 2 volebního zákona musí být žádost o vydání voličského průkazu opatřena ověřeným podpisem voliče, je tato možnost u voličů, jejichž zdravotní stav je obdobný jako v případě matky navrhovatelky, omezená.

Z návrhu v předmětné věci, ale i z vyjádření Městského úřadu Velké Meziříčí, odboru správního, ze dne 11. 6. 2009, č. j. SPR/42406/2009/86/2009-krejs, které navrhovatelka připojila k návrhu, vyplývá, že přinejmenším matka navrhovatelky, paní M. M., nebyla správcem Nemocnice sv. Zdislavy v Mostištích nahlášena k zápisu do seznamu voličů do Evropského parlamentu u jmenovaného úřadu, ačkoli měla v úmyslu zúčastnit se

v době pobytu v této nemocnici voleb do Evropského parlamentu. Pokud tedy paní M. M. skutečně nebyla o možnosti být zapsána na seznam voličů ve Velkém Meziříčí ze strany nemocnice informována, bylo by třeba konstatovat, že pochybením daného zdravotnického zařízení došlo k porušení práva paní M. M. volit své zástupce do Evropského parlamentu zaručeného čl. 21 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 190 Smlouvy o založení Evropského společenství a § 5 odst. 1 volebního zákona.

Druhou rozhodnou otázkou ovšem je, zda by se jednalo o takové porušení zákona, které by ve smyslu § 57 odst. 1 volebního zákona mohlo ovlivnit výsledek volby jednotlivých kandidátů zvolených do Evropského parlamentu. V této souvislosti sama navrhovatelka připouští, že celkový výsledek voleb ovlivněn nebyl. Navrhovatelka nesdělila, kterou politickou stranu, politické hnutí či volební koalici její matka chtěla volit, či kterému z kandidátů v rámci takové strany, hnutí či koalice chtěla udělit přednostní hlas. Zpráva o výsledku voleb do Evropského parlamentu na území České republiky konaných ve dnech 5. a 6. června 2009 byla vyhotovena Českým statistickým úřadem a schválena usnesením Státní volební komise č. 88 ze dne 9. 6. 2009 a je k dispozici mj. na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Ze této zprávy v každém případě jednoznačně vyplývá, že rozestupy v počtech odevzdaných hlasů pro jednotlivé politické strany, hnutí či koalice i v počtech přednostních hlasů pro kandidáty, jež byli zvoleni do Evropského parlamentu, příp. pro jejich náhradníky, jsou takové, že znemožnění hlasování matce navrhovatelky, případně některým dalším pacientům uvedené nemocnice, které ovšem navrhovatelka žádným způsobem nekonkretizovala, nemohlo mít vliv na celkový výsledek voleb, tedy na to, které strany překročily hranici 5 % v počtu odevzdaných hlasů nutných pro postup do skrutinia (§ 47 odst. 2 volebního zákona), kteří kandidáti za jednotlivé strany, jež překročily tuto hranici, byly zvoleni do Evropského parlamentu (§ 48 odst. 1 až 6 volebního zákona), ani na to, jaké je pořadí náhradníků za tyto strany na případný uprázdněný mandát (§ 48 odst. 7 volebního zákona). Zároveň není možné bez dalšího předpokládat, že k obdobným pochybením docházelo ve větším měřítku též v ostatních nemocnicích a jiných zdravotnických zařízeních či sociálních ústavech v ČR, jak naznačovala navrhovatelka. Takový závěr by byl jen ničím nepodloženou spekulací.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud návrh na vyslovení neplatnosti volby všech kandidátů do Evropského parlamentu v souladu se svou prejudikaturou (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2006, č. j. Vol 29/2006 - 55, publikované pod č. 924/2006 Sb. NSS) zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. července 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček

předseda senátu